

Kuva: Jussi Pennanen

Luonnehdinta

Toutain on nopeakasvuinen, suureksi kasvava särkikala, jolla on melko pienet silmät, suhteellisen suuri suu ja jykevät leuat. Alaleuka on hieman yläleukaa pidempi. Toutain on väritykseltään hopeakylkinen ja tummaselkäinen. Pyrstö on syvälovinen ja siniharmaa, vatsapuolen evät ovat punertavan ruskeat.

Elinympäristö ja levinneisyys

Toutain on elänyt Suomessa alun perin pääasiassa vain Kokemäenjoen ja Kymijoen vesistöalueilla. Istutukset ovat muuttaneet toutaimen levinneisyyttä voimakkaasti. Nykyään sitä tavataan lukuisissa vesistöissä aina Vaasan korkeudelle saakka. Toutain elää suurissa järvisissä ja joissa, sekä murtovedessä jokisuiden lähetyvillä. Se viihtyy virtapaikoissa ja erityisesti kesäisin vesien pintakerroksissa. Keväinen kutuvaellus voi olla useiden kilometrien mittainen, tällöin aikuiset toutaimet vaeltavat kutupaikoille kivipohjaisiin koskiin ja virtoihin.

Nykytila ja uhkatekijät

Toutain on vaatelias kutupaikkojensa suhteen. Vesirakentamisesta ja säännöstelystä johtuva kutupaikkojen likaantuminen ja tuhoutuminen aiheuttivat aiemmin lajin taantumisen. Voimalaitospadot rajoittavat kutuvaellusta.

Lajin viljely on kuitenkin ollut menestyksekkästä 1980-luvulta lähtien, ja toutaimia onkin voitu istuttaa lajin entisille elinalueille ja kymmeniin uusiin paikkoihin. Lajin säilyminen ei ole enää pelkästään Kokemäenjoen vesistön alkuperäiskantojen varassa, sillä lajilla on lisääntyvä kanta ainakin viidellä muulla vesistöalueella. Toutain on nykyään suosittu urheilukalastuksen kohde, mutta enemmän sitä saadaan kuitenkin verkoilla.

Hoitosuositukset

Toutaimen hoidosta vastaa maa- ja metsätalousministeriö ja sen alainen kalataloushallinto. Lisätietoja löytyy osoitteesta www.rktl.fi > Kala > Tietoa kalalajeista.

Lähteet

- Kaukoranta, M., Koljonen, M-L., Koskiniemi, J. & Pennanen, J. 1998. Kala-atlas. Nahkiainen, pikkunahkiainen, lohi, taimen, nieriä, siika, muikku, harjus, toutain, vimpa, rantaneula ja kivisimppu – esiintymät ja kantojen tila. Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos, Helsinki. 57 s.
- Koli, L. 1990. Suomen kalat. WSOY, Porvoo. 357 s.
- Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos 2009. [Viitattu 7.3.2014.] Toutain. www.rktl.fi > Kala > Tietoa kalalajeista.
- Ympäristöhallinto 2014. Suomen raportti EU:lle luonto-direktiivin toimeenpanosta lajeittain ja luontotyypeittäin 2007–2012. [Viitattu 2014.] www.ymparisto.fi/ Luontodirektiivinlajiraportit.